

מועד ניסן תשפ"ג

בס"ד

בחינה בהלכות תפילה וברכות

(וה' בית כנסת סימן ק'נ-קניד בלבד, עפ"י המתכוonta החדשה (הראש"ץ))
ד' ניסן תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. **מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק!** ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחלוקת למספר סעיפים, אף תשובה תהיה מחלוקת כך. אין להשיב על כל חלק השאלה ייחדיו.
5. **להשומת לבכם: צפי הטיוטה לא ייבדק!**
6. **חלק א' – עיון – 8 שאלות.**
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת halacha. חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה**, **למעט אם הנבחן סימן עיגול סביר 7 התשובות ש牒בך לבדוק.**
7. **חלק ב' – יישום – 4 שאלות.**
יש להתייחס למקרה, לבירור halacha והזין כולל ציון דעתות הראשונים ופסקת halacha. חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדק רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן **לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה**, **למעט אם הנבחן סימן עיגול סביר 3 התשובות ש牒בך לבדוק.**

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעתות הראשונים, ופסקת halacha.

1. שאלת שלום קודם התפילה, האם מותר בנסיבות הבאים:

המשכים לתפילת שחרית ובדרך פוגש את חברו בבית חבו לראות עסק. או שהশכים לפתחו להקביל פניו –

א. האם מותר בכריעה?

ב. באמירת שלום?

ג. באמירת בוקר טוב. והאם יש מקום להקל באופנים דלעיל כשבירך כבר ברכות השחר.

ד. המשכים קודם נץ החמה האם אסור באמירת שלום?

עמ' 1 מתוך 4

2. הפסיק בתפילה

- א. המתפלל שמונה עשרה והפסיק ושהה באמצע – כדי לגמור כולה: 1) שלא מחמת אונס כלל.
2) מחמת תינוק שטינף את המקום. 3) מחמת ליסטים – האם חוזר בראש הברכה או יחזור בראש התפילה?
- ב. השח באמצע תפילה בדיבור שיש בה כדי לגמור כולה: 1) כמו שוח מחמת אונס. 2) שוח מחמת שהוא שוגג וחשב שמותר להשיך לצרכי הרשות. 3) שוח בمزיד, האם חוזר בראש התפילה?
- ג. מה היה דעת השולחן ערוץ והאחרונים בטועה ומזכיר מאורע שאיר ימים בתפילה, שלא בזמן המאורע?
- ד. סיים שמונה עשרה ועומד לפני אלוקי נצור וקראווה בשם לעלות לתורה, האם יפסיק תפילתו ויעלה?

3. דיני תפילה

- א. התחליל לאכול קודם עלות השחר האם כשללה עמוד השחר צריך להפסיק לקריאת שם עולת תפילה?
- ב. כאשרינו יודע שום טומאה על ידיו ורוצה להתפלל שחരית או מנחה וערבית, האם חובה ליטול ידיו במים דזוקא או שמא כיון שאינו יודע שיש על ידיו טומאה, האם די בmedi Dimukhi?
- ג. העומד אחר ברכבת גאל ישראל לפני "ה' שפטת תפוח" ושמע קדיש או ברכת גאל ישראל משליח ציבור האם יעונה?
- ד. יחיד העומד בתפילה שחരית והגיע למקום קדושה והיו הציבור עומדים במוסך ואומרים קדושת כתר האם יאמר עליהם קדוש קדוש?

4. ברכות כהנים

- א. כהן אבל על אביו ואמו בתוך השבועה או בתוך י"ב חדש האם יישא כפיו בשבת ובחול? האם ישתנה הדין כשהוא בבית הכנסת כהן אחר זולתו?
- ב. כהן העומד באמצע שמונה עשרה ושליח ציבור הגיע ל-"רצה" וקראווה לעלות לדוכן כיצד ינהג? נמק!
- ג. מה הם העברות המונעות מכחן לישא כפיו? והאם ישתנה הדין כשעשה תשובה?

5. בית הכנסת

א. בתים כניסה ביהו"ל ביישובים או בחוותם והתנו עליהם או שלא הנתנו עליהם האם יהיה מותר לעשות בהם : **1)** שימוש שאין בהם כלות ראש כלל. **2)** שימוש שיש בהם קצת כלות ראש כגון אכילה ושתייה ולהיכנס בהם מפני הגשימים או החמה. **3)** שימוש שיש בהם ביוזון כגון זרעה וחשבונות. **4)** בא ריכוז הדין באופןם הנ"ל בתמי כניסה שבארץ ישראל.

ב. בית הכנסת קבוע שבניו מעליו כמה קומות לדירות, הדיר שחדרו מעל בית הכנסת הגיעו לשאול מס' שאלות האם מותר :

- 1)** לנוח בשכיבה בחדר, בדרך מקרה או קבוע.
- 2)** להשתמש בחדר שאר שימושים שאין בהם גנאי.
- 3)** האם יש מקום להקל יותר אם בתחילת היה מקום בבית הכנסת מקום דירה ורק אחרי כן קבועו בבית הכנסת.

6. ברכות הפירות

א. המבשל פירות לאכילתם כקומפו - וכעת חוץ לשנות את מי הבישול בלבד : בא רונק כיצד יברך לתחילת ובדיעבד ?

ב. גרעיני הפירות המתוקים כיצד ברכתם לתחילת ובדיעבד ? נמק !

ג. פירות שרישקו ומייעכו ואבדה צורתם או שלא אבדה האם השנית ברכתם הראשונה לתחילת ובדיעבד ? נמק !

7. מעין שלש

א. המבשל תבשיל אחד מחמשת מיני דגן כגון בורגול (חיטה שבורה) יחד עם קטניות כגון עדשים, והעדשים הם הרוב, כיצד ברכתו הראשונה והאחרונה ? נמק !

ב. עשה פת מקמח אורז כיצד ברכתו הראשונה והאחרונה ל悬念 ובדיעבד ?

וכייזד מברכין בערב כמה אורז בكمת דוחן ואפה בתנור וكمת דוחן הוא הרוב ? נמק !

ג. אכל דיאסה מחמשת מיני דגן או פת הבאה בכיסינו וטעה ובירך ברכת המזון במקום מעין שלוש האם יצא ידי חובה ? נמק !

8. ברכות השבח וההודה

א. לפני כמה אנשים יש לברך ברכת הגומל כהלה ובדיעבד ? והאם בעל הנס מצטרף או שיש לחשב מספר האנשים בלבד ?

ב. עד כמה זמן לאחר הנס מותר לברך ברכת הגומל ל悬念 ובדיעבד ?

ג. חוליה שאין בו סכנה שנפל למשכב האם יברך ברכת הגומל לאחר שהתרפא ?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס ל蹶ה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעתו הראשוניים ופסקת ההלכה.

9. קהילה בחו"ל שחפכו כל בני הקהילה לעלות לארץ ישראל וכעת שואלים :

א. האם רשאי למכור את בית הכנסת שלהם – באופן שבית הכנסת נבנה רק מכיספי הקהילה אלא שהיה כעין שטיבלאך שהיו עוביים ושבים מתפללים בבית הכנסת ?
והאם יש מקום להקל יותר באופן שכבר קודם לכן הפסיקו להתפלל בו והוא המוקם עומד ריק מאנשים ?

ב. כאשר יש עוד בית הכנסת שבו מתפללים בו רק אנשי הקהילה אלא שנתרם על ידי תרומות שמחוץ לקהילה – האם ניתן למכרו לגויים בידיעה שייתכן וייעשה מרחץ ?

10. אברכים שהסבירו ייחדיו בסעודת פירות בט"ז בשבט העלו מספר ספיקות בדייני קדימת פרי חביב וברכות השבח :

א. 1) כשהפרי החביב הוא פרי העץ ואינו משבעת המינים, ושאינו חביב הוא פרי עץ משבעת המינים מי קודם ? 2) כשהמאכל מתוק וחביב עליו וברכתו שחכל, והירק ברכתו אדמה ואינו חביב מי קודם ? 3) האם מעלה פרי שלם קודם מעלה פרי חביב שאינו שלם או מעלה פרי משבעת המינים שאינו שלם ?

ב. במהלך הסעודת הובא לאכילה והרחה אטרוג שנטלווה בחג הסוכות למצות ארבעת המינים האם ניתן לברך עליו בעת ברכת הריח ?

11. רואבן שכח הזכרת יעלה ויבוא בתפילה מנהה בראש חודש של ביום שישי, ונזכר רק לאחר שחשכה, וכבר אין ראש חודש, ניגש רואבן אל רב בית הכנסת בשאלת האם יש תשולמיין בליל שבת או תקנה לתפילה מנהה החסירה ?

12. אל רב העיר הופנו שתי שאלות :

א. רואבן כתב ספר תורה והניחו בבית הכנסת והוסיף להתנדב כלי כסף לקשר את בית הכנסת. לאחר שרואבן נפטר טענים יורשי רואבן שכיוון שאביהם רק הניח את הספר וכלי הכספי בבית הכנסת והם יורשים את אביהם הרי שם דורשים את הספר תורה וכלי הכספי לבועלותם והם ימכרים כמובן ספר תורה של יהודים, מאידך גבאי בית הכנסת מתנגדים שהרי עצם הנחת הספר וכלי כסף בבית הכנסת ללא תנאי מפורש שהספר וכלי הכספי הם בהשלה, אזី הינים מתנה לבית הכנסת, עם מי הדין ?

ב. רואבן שכח מחזור לימודי נוראים בבית הכנסת וכעבור זמן התיאש – לאחר כמה שנים מצאו רואבן בבית הכנסת – וחפש לຄחטו ולהחזירו לביתו – אלא שהסתפק רואבן איך אקחחו שמא כיון שכבר התיאשתי הרי שקנה חצר בית הכנסת את המחזור להקדש – כיצד ישיב הרב ?
